

Damga Vergisi Adaletsizliği

Son dönemde Gelir Idaresi tarafından verilen özgelgeler üzerinde önemle duruyoruz. Oldukça ilginç özgelgelerle karşılaşılıyor...

Bilindiği üzere, verilen tüm beyannamelerde damga vergisi ödenir. Küsurları yuvarlayarak söylüyorum; yıllık gelir vergisi beyannamesiyle 40, kurumlar vergisi beyannamesi ile 53, her ay verilen katma değer vergisi beyannamesi ve muhtasar beyanname ile 26 lira damga vergisi ödenir. Bunun yanında gümrük idaresine ve belediyelere verilen beyannameler ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na verilen bildirgeler için de damga vergisi mevcut. Bunları üst üste koyunca yıl içinde ödenen damga vergileri ciddi rakamlara ulaşıyor.

Gelelim önemli soruya! Peki, ödenen bu damga vergileri kazancın tespitinde gider olarak dikkate

alınabilecek mi?

Gelir Idaresi verdiği özgelgelerde ilginç bir görüş beyan etmiş. Ticari kazanç sahipleri ile kurumlar vergisi mükelleflerinin beyanname damga vergilerini gider olarak indirebileceğini, ancak serbest meslek erbabının bu damga vergilerini gider yazamayacağını söylemiş. Yani bu anlamda serbest meslek kazancı elde edenler cezalandırılmış. İlgilenenler, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 04.01.2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 68-38 sayılı özeldesini okuyabilir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. maddesi, ticari kazancın ve kurum kazancının tespitinde indirilebilecek giderleri düzenliyor. Bu maddenin (6) numaralı bendinde ise işletme ile ilgili olmak şartıyla; bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi

aynı vergi, resim ve harçların safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceği, hüküm altına alınmış.

Aynı Kanun'un "Mesleki Giderler" başlıklı 68. maddesinde ise mesleki kazancının elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen meslek, ilan ve reklam vergileri ile işyerleriyle ilgili aynı vergi, resim ve harçların serbest meslek kazancının tespitinde hasılatından indirileceği hükmüne bağlanmış.

Yani ticari kazanç ve kurum kazancı açısından yapılan belirlemede "damga" kelimesine yer verilirken, mesleki giderleri düzenleyen maddede bu kelimeye yer verilmemesi serbest meslek erbabının damga vergisini gider yazamamasının gerekçesi olarak belirtilmiş. Ama bu sırada bir şey unutulmuş. Gelir Vergisi Kanunu'nun 68/1. maddesinde, mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderlerin, serbest meslek kazancının tespitinde indirilebileceği belirtilmiş. Belki de bu giderlerin en belirgin örneği, beyanname damga vergisidir. Mesleki faaliyete devam edebilmek için beyanname verilmesi zorunludur. Bu beyannamelerle birlikte damga vergisi ödenmesi de kanuni bir zorunluluktur. O halde bu vergilerin kesinlikle gider yazılabilmesi gerekir.

Mesleki faaliyet yapanlar, sermaye unsuru hâkim olmaksızın şahsi mesai ve mesleki bilgileri ile çalışan kişilerdir. Sermaye unsuru yoğun olarak kullanılan ticari faaliyette beyanname damga vergileri gider yazılabilirken serbest meslek kazançlarında bunların gider yazılmamasını anlamak mümkün değil. Gerekirse kanun değişikliği yapıp bu adaletsizliğe bir an önce son verilmeli.

Kıdem tazminatı nasıl hesaplanır?

Emekçilerin alın terinin karşılığı olan kıdem tazminatı, gündemdeki yerini hep korurken hesaplanması noktasında görüyoruz ki kafalar biraz karışık.

Kıdem tazminatının tutarı, işçinin ücretine göre kişiden kişiye farklı tutarda ödenir. Hesap yapılırken, dahil edilecek ödemeler dikkate alınarak işçinin bir günlük giydirilmiş brüt kazancı bulunur. İşçinin son brüt aylık ücreti ve menfaatlerin bir günlük tutarı, yapılan ödemelerin 30'a bölünmesiyle hesaplanır. Yıllık olarak yapılan ödemelerden son bir yıl içinde işçiye nakden veya aynı olarak yapılan para ve parayla ölçülebilir tüm ödemelerin toplam tutarı ise 365'e bölünerek bir günlük tutar ortaya çıkar. Bulunan her iki tutarın toplamı alınarak kıdem tazminatının hesabına esas olacak günlük giydirilmiş brüt ücrete ulaşılır. Burada dikkat edilecek nokta kıdem tazminatının brüt ücretten hesaplanmasıdır. Giydirilmiş günlük brüt ücret 30 ile çarpılarak her bir çalışma yılı için ödenmesi gereken kıdem tazminatı tutarı bulunur.

Örneğin; 5 yıl çalışan ve yukarıdaki şekilde giydirilmiş günlük ücreti 50 lira olan bir kişiye, her bir yıl için $50 \times 30 = 1.500$ lira olmak üzere toplamda 5 yıl için 7 bin 500 lira ödenmesi gerekir.

Kıdem tazminatında, kişinin ücreti ne kadar olursa olsun belli bir tavan tutara kadar ödeme yapılır. İş Kanunu'na göre, ödenecek kıdem tazminatının bir yıllık miktarı, en yüksek devlet memuru olan Başbakanlık Müsteşarı'na ödenen bir yıllık emeklilik ikramiyesi tutarı ile sınırlıdır. 2013'ün sonuna kadar işçilere ödenecek kıdem tazminatının yıllık tavanı ise 3 bin 254 lira 44 kuruştur.

25 YIL HİZMET, 52 YAŞ GEREKLİ

1990 yılı Aralık ayında kamuda işe başladım. Halen üniversitede öğretim üyesiyim. Kesintisiz çalışıyorum. Ne zaman emekli olabilirim? **Okan Doğu**

23 Şubat 2002 tarihi itibarıyla, 25 yıllık hizmet sürenizi doldurmanıza 12.5 yıldan fazla 14 yıldan az kaldığı için, emeklilik şartınız 25 yıl ve 52 yaştır. Hizmet sürenizi ise Aralık 2015 tarihinde dolacak.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.